

The Holy See

KATEHEZA PAPE FRANJE

NA OPĆOJ AUDIJENCIJI

Srijeda 23. ožujka 2022.

[[Multimedia](#)]

Biblijsko čitanje: *Pnz 34, 4-5.7.9*

Draga braćo i sestre, dobar dan!

U Bibliji, izvještaju o smrti starog Mojsija prethodila je njegova duhovna oporuka, nazvana „Mojsijeva pjesma“. Ovaj hvalospjev je prije svega prekrasna ispovijest vjere: „Gospodnje ću ime uznositi, / a vi Boga našeg veličajte! / On je Stijena, djelo mu je savršeno, / jer pravi su svi njegovi putovi. / Bog je on vjeran i bez zloće, pravedan je on i pravičan“ (*Pnz 32, 3-4*). No, to je također sjećanje na povijest proživljenu s Bogom, avanture naroda koji se formirao na temelju vjere u Boga Abrahamova, Izakova i Jakovljeva. Mojsije se, dakle, spominje i gorčinâ i razočaranjâ koja je iskusio sâm Bog: njegova vjernost na neprestanoj je kušnji zbog nevjere njegova naroda. Narod kao da svojom nevjerom iskušava Božju vjernost ali On ostaje vjeran i bliz svome narodu. To je srž Mojsijeve pjesme: vjernost Boga koji nas prati tijekom čitavoga života.

Mojsije ovu ispovijest vjere izgovara na pragu Obećane zemlje, ali i u času dok se oprašta od života. Imao je sto dvadeset godina, piše u ovom izvještaju, no „oko mu nije oslabilo“ (*Pnz 34, 7*). To je ona sposobnost vidjeti, vidjeti stvarno ali također u prenesenom smislu, kao što to vide stariji, koji znaju vidjeti stvari, značenje događaja na dublji način. Životnost njegovog pogleda je dragocjen dar: omogućuje mu da *prenese baštinu* svog dugog iskustva života i vjere, s neophodnom bistrinom. Mojsije vidi povijest i prenosi povijest; stariji vide povijest i prenose

povijest.

Starost kojoj je dana ta lucidnost dragocjen je dar za naraštaj koji dolazi. Osobno i izravno slušanje povijesti proživljene vjere, sa svim usponima i padovima, je nezamjenjivo. Čitati o njoj u knjigama, gledati je u filmovima, proučavati je na internetu, koliko god bilo korisno nikada neće biti isto. Ovakvo prenošenje – koje je prava *predaja*, konkretno prenošenje sa starije na mlađe! – to prenošenje nešto je što danas jako nedostaje, i to sve više, novim generacijama. Zašto? Zato što ova nova civilizacija smatra da su stariji za odbaciti, starije se odbacuje. To je strašno! To se ne smije tako. Izravno pripovijedanje, prenošenje s osobe na osobu, ima ton i način komunikacije koje nijedno drugo sredstvo ne može zamijeniti. Starija osoba koja je imala dug život i posjeduje dar *bistrog i snažnog svjedočanstva* vlastite povijesti, je nezamjenjivi blagoslov. Jesmo li sposobni prepoznati i cijiniti taj dar? Slijedi li se danas u prenošenju vjere – i smisla života – taj put prihvatanja starijih? Mogu iznijeti jedno osobno svjedočanstvo. Ljutnju i mržnju prema ratu prenio mi je moj djed koji se 1914. borio na rijeci Piave: on mi je prenio tu ljutnju prema ratu. Zato što mi je pripovijedao o patnjama u ratu. A to se ne može naučiti u knjigama ni na neki drugi način, uči se tako, prenošenjem sa djedova i baka na unuke. To je nezamjenjivo. To prenošenje s djedova i baka na unuke. Danas, nažalost, to nije tako i misli se da su djedovi i bake za odbaciti. Ali nisu, oni su živo sjećanje jednog naroda i djeca trebaju znati slušati djedove i bake.

U našoj, tako „politički korektnoj“ kulturi, ovaj put izgleda sputan na brojne načine: u obitelji, društvu, u samoj kršćanskoj zajednici. Neki čak predlažu da se u školama ukine predmet povijesti, kao suvišna informacija o svjetovima koji više ne postoje, koja oduzima prostor upoznavanju sadašnjosti. Kao da smo tek jučer rođeni!

Prenošenju vjere, s druge strane, često nedostaje osobnog žara, strasti „proživljene povijesti“. Prenositi vjeru ne znači blebetati. To znači govoriti o iskustvu vjere. Zato je teško nekome učiniti privlačnim odabrati ljubav zauvijek, biti vjeran danoj riječi, ustrajati u predanosti, suosjećati sa ranjenima i potištenima? Životne priče, zasigurno, trebaju postati svjedočanstva života, a svjedočenje treba biti iskreno. Zasigurno nije istinoljubiva ideologija koja prilagođava povijest vlastitim shemama; nije istinoljubiva propaganda koja prilagođava povijest promicanju vlastite grupe; nije pošteno stvarati od povijesti sud na kojem se osuđuje cijela prošlost i obeshrabruje sva budućnost. Biti istinoljubiv znači pripovijedati povijest takvu kakva ona jest, a nju može pripovijedati dobro onaj tko ju je proživio. Zato je veoma važno slušati starije osobe, slušati djedove i bake, važno je da djeca razgovaraju s njima.

Sama evanđelja iskreno pripovijedaju blagoslovljenu Isusovu povijest ne skrivajući pogreške, nesporazume, pa čak i izdaje učenika. To je povijest, to je istina, to je svjedočanstvo. To je dar sjećanja koji „starješine“ Crkve prenose, od samog početka, prenoseći ga „iz ruke u ruku“ sljedećem naraštaju. Dobro nam je zapitati se: koliko cijenimo ovakav način prenošenja vjere, u prenošenju svjedočanstva između starijih osoba u zajednici i mladih pred kojima je budućnost? I ovdje mi pada na um nešto što sam rekao već mnogo puta, ali želim to ponoviti. Kako se prenosi

vjera? „Evo ti knjiga pa iz nje uči“: ne, ne ide to tako. Tako se ne može prenositi vjeru. Vjera se prenosi na „dijalektu“, to jest u obiteljskom razgovoru, između djedova i baka i unuka, između roditelja i unuka. Vjera se prenosi uvijek na „dijalektu“, u onom obiteljskom i iskustvenom govoru koji se s godinama svlada. Zato je tako važan razgovor u obitelji, razgovor djece s djedovima i bakama koji su oni koji imaju mudrost vjere.

Koji put mi se dogodi da razmišljam o ovoj čudnoj nepravilnosti. Danas se katekizam kršćanske inicijacije uvelike oslanja na Božju riječ i prenosi točne informacije o dogmama, vjerskom ćudoređu i sakramentima. Često, međutim, nedostaje znanje o Crkvi koje proizlazi iz slušanja i svjedočenja stvarne povijesti vjere i života crkvene zajednice, od početaka do naših dana. Kao djeca učimo Božju riječ u vjeronaučnim učionicama; ali Crkva se „uči“ od mladih dana, u školskim učionicama i u globalnim informativnim medijima.

Pripovijedanje povijesti vjere trebalo bi biti poput Mojsijeve pjesme, poput svjedočanstva evanđelja i Djela apostolskih. To jest, priča koja je kadra na dirljiv način ponovno dozvati u pamet Božje blagoslove i iskrenošću naše nedostatke. Bilo bi lijepo kad bi, od samog početka, u vjeronaučnim programima postojala i navika slušanja proživljenog iskustva starijih, bistro ispovijedanje blagoslovâ primljenih od Boga, koje moramo čuvati, i iskreno svjedočanstvo naših nedostataka u vjernosti, koju moramo popraviti i ispraviti. Stariji ulaze u obećanu zemlju, koju Bog želi za svaki naraštaj, kad mladima daju lijep početak svoga svjedočanstva i prenose povijest vjere, vjere na „dijalektu“, onom obiteljskom „slengu“, onom slengu koji se prenosi sa starijih na mlade. Tada, vođeni Gospodinom Isusom, stariji i mladi zajedno ulaze u njegovo Kraljevstvo života i ljubavi. Ali svi zajedno. Svi u obitelji, tim velikim blagom koje je vjera koja se prenosi „na dijalektu“.

U sklopu obraćanja talijanskim vjernicima:

Želim izdvojiti jednu minutu kako bih se spomenuo žrtava rata u Ukrajini. Vijesti o raseljenim osobama, osobama koje su u bijegu, o poginulima, ranjenima i mnogim poginulim vojnicima i na jednoj i drugoj strani su vijesti smrti. Molimo Gospodina života da nas oslobodi od te smrti rata: ratom se sve gubi, sve. Nema pobjede u ratu, rat je potpuni poraz. Neka Gospodin pošalje svoga Duha da nam pomogne shvatiti da je rat poraz čovječanstva, da nam pomogne shvatiti da treba, naprotiv, pobijediti rat. Neka nas Duh Gospodnji oslobodi od te potrebe za samouništenjem, koja se očituje u vođenju rata. Molimo također da upravitelji naroda shvate da kupovanje oružja i izrada oružja nisu rješenje problema. Rješenje je zajednički raditi za mir i, kao što kaže Biblija, oružja učiniti oruđima mira. Pomolimo se zajedno Majci Božjoj. *Zdravo Marijo...*